

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsako leto gl. 6.—; izven Avst. 8.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Oglast in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v potitju; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilnice, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije o proste poštnine.

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je moč.

Izjava.

Obžalujemo prav iz srca krivo postopanje nekaterih Slovencev proti dični družbi sv. Cirila in Metoda ter izrekamo nje vrlému vodstvu najsrčneje zahvalo na dosežanju uspešnem delovanju, proseč, da se nikakor ne ozira na brezvestne nasprotnike prepotrebne družbe naše!

Neustrašnemu njenemu zagovorniku, Josipu svečeniku Koblarju, zahvaljujemo se iz dna srca na zlatih njegovih besedah!

Slava prevrednemu zagovorniku Koblarju in vodstvu in čestitemu ljubljencu starčeku Svetcu našemu!

V Trstu, dne 9. septembra 1892.

Odbor ženske podružnice sv. Cirila in Metoda:

Natalija Truden, Mariča Nadlišek, Ljudmila Mankoč, Marija Abram.

„Če bodete tako ravnali, razrušite družbo sv. Cirila in Metoda.“

Tako je resno in vžalosteno zaklical prečestiti in vzorni duhovnik Koblar onima dvema gospodoma, katera sta imela pogum dotakniti se naše mile, blagodejne in glavne družbe sv. Cirila in Metoda. Kdo je to storil, porečeš, ljubi mi okoličan, ki si v prvi vrsti navdušen za naše podružnice, kdo je to učinil, poreče Goričan, ki vidi že krasne plodove te družbe, kdo je bil tako preslepljen, zadoni nam iz tužnega Korotana? Da, dragi bralci, ljubi Slovenci, nam sicer nikdar ni navada, da iščemo po osebi, pač pa le vedno po reči — v tem slučaju pa v prvi vrsti „osebi“. Prvi, ki je vrigel kamen na našo družbo, ki nosi imena naših svetih bratov blagovestnikov, bil je mlad duhovnik iz Goriške, in drugi bil je mlad odvetniški koncipijent Šušteršič, ki bi se rad kar čez noč pospel do deželnega in državnega poslanca, ki je hotel ob tla po-

stieniti prečastljivega Luko Svetca, ki je po smrti dr. Janeza Bleiweis-a prvi voditelj naše slovenske politike; oni Šušteršič, ki je bolj oblastno nego Napoleon I. zakliknil: „Do drugega katoliškega shoda napravimo (P kdo je ta mi?) vse drugače! Vse se mora spremeniti“. Oni Šušteršič, ki je celo več nego naš Odrešenik, ki sicer pripoznava, da celo najboljši pravičnik vsak dan večkrat greši — a „on“, Šušteršič, ne greši, se nikdar ni zlagal, se ne laže in se ne bode legal! To, dragi bralci, so izdatne besede, in vsak izmed vas bi si gotovo rad osebno ogledal onega „Šušteršiča“, ki si je upal napasti našo družbo sv. Cirila in Metoda. To pa je bilo njemu in gospodu Pavlici lahko, kajti dobro sta vedela, komu da govorita. Jeden del poslušalcev ni vedel, za kaj da gre, in drugi bil je potrpežljiv. Sploh pa je vedel in dobro znal mladi Šušteršič, da sme kaj takega izraziti, ker je Slovenec sploh nedolžen, pohleven, zanesljiv — ker je — po jedni besedi izraženo „prava ovca“. Topi ga, hvaležen ti bode, pritisi ga na steno, imenoval te bo dobrotnika, oskruni mu najsvetejše svetinje, molčal bo! Molčal bo, ali peklo ga bo! To pa ni prava taktika za sedanje razmere. Kaj bi bili storili Italijani s človekom njih pokoljenja, ki bi se bil dotaknil „Lega nazionala“, kaj Nemci s človekom njih pokoljenja, ki bi se bil dotaknil na tak način nemškega šolskega društva? ... Sodite sami, ljubi bralci!

Vi ne poznate slavnega (P!) Šušteršiča, vam niso znane velike zasluge za vero, dom in narod mladega Pavlice — pač pa poznate našo družbo sv. Cirila in Metoda.

Krasni, lepi, izdatni so sadovi te družbe, ki je sedaj že razprostrta po vsem Slovenskem. Mični in nežni otroški vrti se na Goriškem in v tržaški okolici razvijajo po tej domorodni družbi. V odboru glavnega vodstva so uzorni domorodci in zgledni duhovniki, kakor naš Toma Zu-

pan, Koblar in drugi. V odboru posamičnih podružnic in to po Primorskem, po Koroškem, po Štajerskem, po Kranjskem so razun prvih narodnjakov tudi za vero, za „sveto vero“ vneti duhovniki.

Vse v najlepšem redu, v najlepšem cvitlu. Če je kje zborovanje, je v prvi vrsti sv. maša, če je kje otroški vrtec, ima v njem prvo besedo gospod duhovnik. Stene in soba s podobo svetega križa, ss. apostolov Cirila in Metoda in s podobami iz svetega pisma. Jednako tudi pri šolah, vzdrževanih po družbi sv. Cirila in Metoda. Naši slovenski otroški vrti so po sistemu Fröbelna, a so kakor noč in dan. V naših je vse bolj idejalno, versko, vzvišeno — tam, pri italijanskih in nemških šolskih vrtih bolj realno in nekaka predvaja za materijalizem. Kdo je to vse storil? Družba sv. Cirila in Metoda! Kaj naj torej storimo s človekom, ki napada našo družbo? Vsek za-se naj si napravi obsodbo!

Užalosteni smo, treba tudi odduška! V prvi vrsti našo najbolj srčno zahvalo prečastitemu odborniku Koblarju, duhovniku po načelu Krista-Spasitelja, da je tako krepko branil našo družbo. Revni smo, a srce imamo polno hvaležnosti in to podamo danes onim, ki so branili našo nam sveto družbo sv. Cirila in Metoda. Obžalovanje pa gospodu Šušteršiču in onim, ki so neplemenito napadli našo vzgojiteljico!

Navajeni smo doslej, da napada našo družbo sv. Cirila in Metoda Nemeč na Štajerskem in Koroškem, da jo zaničuje in preganja Italijan po Primorskem — a sedaj še vi? V takem slučaju nam je pač jedino rešitev, da storimo to, kar smo storili v nedeljo 4. t. m., ko smo z „delavskim podpornim društvom“ prišli v cerkev sv. Antona in smo ginjenim sročem zapeli: „Pred Bogom poklekni mo, povzdigni mo srce!“ Pač Tebe Vsemogočni, naprosimo sedaj, ko nas želé ugoniti še domačinci (?), reši nas zlega, otmi nam družbo sv. Cirila in Metoda pogube!

ko so jo hoteli udomačiti v dotični vasici, kjer je bil rojen Oni.

Vaščani so si pripovedovali, da pije gospoda v mestu neko črno pijačo, tako zvano kavo. Neka radovedna ženica hotela jo je tudi pokušiti, prodala je jajca in ukupila si je v mestu zrnja, da bi si skuhalo iz njega doma kavo. Prišedša domov, vzame veliko, leseno skledo, nalije vode, strese to zrnje v vodo, zaviha si rokave, meša nekoliko časa to zrnje po skledi, in ko je bilo že dobro oprano, vzame lonec, pobere oprano kavo iz sklede, dene jo v lonec, nalije do vrha vode in čaka, da bi zavrelo to zrnje. Ko se jej je dozdevalo, da je že kuhano, odlije vodo, izsuje to skuhanu zrnje v veliko skledo, vzame prgišče soli, kisa in olja, zmeša vse prav dobro, nese na mizo, vsede se na leseni stol, prekriža se, zmoli prav pobožno nekoliko Očenašev in začne jesti z vilicami v največjem veselju drago in jako dobro zabeljeno zrnje. A šlo jej ni v slast! Vsa žalostna nese to jed sosedu, naj ona pokuši to kavo, rekši:

„Glejte botra, skuhalo, osolilo in zabelilo sem jo, a jesti je ne morem.“

Vi pa, ljubi bralci, na delo! Doslej smo že nekaj storili za našo družbo — a vse premalo! Zbirajmo se, zbirajmo nove ude, napravljajmo nove podružnice, nabirajmo pri vsakej priliki potrebne gmotne pripomočke za našo družbo! Marsikaka prilika se nam še ponuja v to sveto nalogo, in če kje: biti mora ravno pri tej družbi vse zastopano, kar šteje Slovenstvo po raznih svojih stanovih v Trstu in tržaški okolici!

Na delo torej, ljubi domorodci, na delo v smislu svetih blagovestnikov, sv. Cirila in Metoda, v sporazumenji z voditelji naše glavne družbe v Ljubljani, v jedinstvi z glavnim predsednikom, duhovnikom Tom. Zupanom, v zlogi z našimi duhovniki in odborniki naših podružnic! — V to Bog in naša sreča!

Idealizem in Slovanstvo.

Znano je iz zgodovine, da narodi in države, ki zajdejo v mreže pogubnega realizma, skoro izgospodarijo in se pogreznejo v močvirje narodne zmešnjave, ostudne demoralizacije in notranjega propadanja političnega. Za zgled nam je mnogo narodov in držav, ki so ali že poginile, ali poginjajo pred našimi očmi polagoma.

Najžalostnejša slika takega notranjega in vnanjega propadanja v močvirju gnjičlega realizma je pač Turčija, mnogo gnjičlega je pa dandanes tudi — v Nemčiji.

Na videz le se kaže ohola ta država mogočno baš kakor oni možak, ki koraka pred ljudstvom mogočnim korakom, kot bi bil čil in čvrst, a v drobju svojem je trpel in gnjil, in slednji trenotek utegne se zgruditi na tla v zasmeš resnično zdravim in čilim.

Kako zakriva Nemčija svojo gnjilobo in trhlkost za sredstva razne vrste, katera

Tako je bilo v onih srečnih starih časih, ko so jedle ženice kavo samo v salati in niso mogle radi tega toliko sape po nepotrebnem žrtvovati. A časi se izpreminjajo, kajti ta pijača udomačila se je že povsod.

Tudi oče Onégovega Onéga poznal je to zrnje, a užival ga ni v salati, ampak po vseh predpisih najboljših kuharic. Preubog je bil, da bi si bil mogel privoščiti to piščo po večkrat na dan. Niti po jedenkrat si ni upal naliti lončka, ne, storil je to le tedaj, kadar je čutil, da mu ni nič kaj prav.

Zraven kave užival je oče Onégovega Onéga še nekaj drugega, in kakor mi je sam pravil, le takrat, ko je bil zaspan, to je: vohal je duhan, ali kakor govore navadno: „šnofal je tobak“. Ker ni duhan posebno dober nosu, ako je na vlažnem kraju, hranil ga je radi tega v papirju zavitega na polici v kuhinji. Zraven tega zavitka bil je še neki drugi zavitek, namreč: v papirju zavita zmléta kava. Človek prav lahko zamenja zmléto kavo z duhanom za nos, ako je prej ne povohal.

Nekega večera pride oče Onégovega Onéga ves potrft domov. Slabo mu je bilo. Gre v kuhinjo, vzame piškerček, nalije ga

PODLISTEK.

Onégov Oni.

(Iz popotne torbice Onéga Onégovega.)

(Dalje.)

Kako je lečil Onégov Oni svojega bolnega očeta?

Ako tare človeka spanec, ponudijo mu koj črno kavo, ako si bolan, lečijo te najprej s kavo, ako greš posetit koga, ponudijo ti tudi kavo. To je čudno, da nihče ne zabavlja nad kavino kakovostjo, temveč vse le nad njenim kupom. Kakor je hotel zaljubljeni Oni spremeniti besedo Urša v lepšo obliko, ko jej je hotel pisati zaljubljeno pismo, tako vidimo prav lahko vsak dan, da ima Onégov Oni mnogo posnemovalcev, a ne toliko v imenu do ljubice, ampak ima jih veliko več v spreminjanju besede „kava“. Kakor je bilo priljubljeno njemu ime Urša, tako je le premnogim in mnogim besedica „kava.“

Poglejmo le rudečelično gospico! Stavim svojo glavo, da drugega imena ne more izgovoriti tako naglašeno, tako sladko, a tako milim in ljubkim poudarkom, nego besedico „kava“ in naj si bode tudi ime

ljubimca. Poglejmo le ženico, kako goji ljubezen in spoštovanje do te besede. Sedaj jo imenuje „kava“, potem „kafa“, sedaj naglašá jedno črko, potem drugo. Kadar pa prav hrepeni po njej, tedaj jej ne reče drugače, nego „kofetelč“. Ako se pa drzneš očitati taki ženici, da pije rada kavo, tedaj bode že pazila, da jej poreče „krop“. A ker ne more te besede tako sladko izgovoriti, izpremeni jo kar hitro v slajšo in sicer v „kropček“.

Dà! dà! Kava! kava! Kako blagodejno glasi se ta beseda na uho onemu, ki ne more živeti brez kave, temveč jo uživa najmanj po petkrat na dan v največji pobožnosti in bogaboječnosti! Poglejmo staro ženico, kako jej teče jezik, ko si ga je namočila prej v sladki kavi! Želodec jej je prebavil že zdavnaj to lahko tekočino, a ona se še dolgo časa obližuje okoli ustnic. V onih srečnih, starih časih, ko ni bilo še kave, klepetati gotovo niso mogle toliko ženice, ker manjkalo jim je sladkega „kofetelča“, ki naj bi jim bil oživljajal jezične živce. A časi se izpreminjajo.

Vsak začetek je težak, pravijo modre glavice. Tudi pri sladki kavi je bilo tako,

ako je opazujemo bliže, nas napolnjuje z grozo in strahom — je pač malokomu a menda najmanje nam Slovencem znano. Vse jej je dobro, danes oprijemlje se krepkega delavca, češ, njegovi krepki udje jo obvarujejo pada, jutri zopet se hoče pokatoličiti in dela propagando za rimski prestol po celem svetu, ščuje in ruje celo mej duhovščino nenemške narodnosti, katera se potem krčevito zavzima za „Solnograd“ in tepta narodnost svojo z inkvizitorno brezsrčnostjo — vse to, da bi se rešil nezdravi mož, da bi v vrstah nesprisenega in deviškega duhovstva opral bolno svoje telo — zama! Od dne do dne propada vidno in niti koncepcije podeljene socijalistom svojim, niti avstrijski „Solnograd“, je ne otmejo nevarnosti, katera jej žuga.

In ako s pravim duhom, s pravo zavestjo pogledamo doli na gnjile strani Germanije, navdajati nas more s ponosom zavest, da smo še čili in zdravi. Samo ozrimo se v pomilovanja vredno književnost nemško! Kak duh nam veje tu nasproti — to je duh, ki puhti iz zatuhle mrtvašnice; kake podobe zro nam tu nasproti? To niso podobe svežega zdravega življenja, kakor jih vzgaja neomadeževana božja porodnica — priroda, marveč polutrhli in nagnjeni izrodki grdega naturalizma, ki ima svoje ognjišče v „možjanih“ razkošnih posvetnjakov. Da, naturalizem, sad duševne propalosti, zajedel se je, grdi kugi podoben, v meso nekelej takoj dealne Germanije, in hitro, ko se je naselil ta nevarni gost mej ponosne nam prijatelje, tako hitro se razširja njegov vpliv v vseh krogih podvrženih germanski moderni kulturi, in zama je ves trud nemških prvakov, zama ves njih napor, stresi se zopet opasne te bolezni in povrniti se zopet v naročje zdravega jasnega idealizma! kajti prepoznaje! Germanija otrovana je v središču svojega bitja, in strup ta leze brzim navalom povsodi, kjer koli se mu odpira pot.

In kako je propala Germanija temu nevarnemu realizmu? Vzrok je jase. Neugasna želja po zemskem imetku, nenasitljivost po tujilasti in neposredno združevanja z materijo, moralo jo je, pozabivšo popolnoma višje smotre, pritrirati do močvirja, v katerem tiči velik del njenega naobraženstva uže sedaj.

In ta rana Germanije more biti nam Slovanom in sicer vsem, kar nas biva na obali zemski, v svarljiv zglede. Kajti baš kakor Germani, tako raztreseni smo i mi v ogromni realni neceloti, in kaj bi bilo opasnijega za obstanek Slovanstva na svetu, nega da se razcepljeni oddelki velikan-

z vodo in ko je zavrela, segne na polico, vzame zavitek in dene v krop nekoliko tega prahu. Ko voda zopet zavre, odmakne piskrček od ognja, počaka nekoliko, da se v loncu poleže in ko se je tudi to zgodilo, izlije to pijačo v skledico. Ker mu je bilo ta večer zelo slabo, dodati ni hotel tej pijači sladkorja, dasi ni pil še nikdar kave brez njega. A noč bil je izjema. Zamizi, odpre usta na vso moč, izlije v nje vso tekočino in v jednom požirku bilo je vse v želodcu.

Kakor bi bil izpil čašo strupa, izpremenila ga je sedaj ta pijača. Bolje mu ni, temveč temni se mu pred očmi in vsa kuhinja maja. Na pol mrtev privleče se na posteljo, kjer stoka liki umirajočemu človeku. Sin Oni zasliši stok. Plane ves obupan k očetu v spalnico vzkliknivši ves v strahu:

„Kaj pa vam je oče?“

Oče pogleda milo skrbnega sina in mu dé zamolklim slabim glasom:

„Umiram, umiram. Bliža se mi konec, zapustiti bodem moral svet, grozno slabo mi je.“

„Oče; oče! ne! umreti ne smete, ozdravim vas jaz“, zaplaka Oni in skoči v kuhinjo po zdravilo.

(Dalje prih.)

skega idealnega cesarstva Slovanstva po greznej v močvirje pogubljive materije? Mi Slovani smo narod ideala in, ako je še rešitev ideala na zemlji, priti mu mora od Slovanov, kajti idealizma je v nas Slovanih v tacem ozbilji, da nam ga preostaje, kamor koli obrnemo oko.

Mi živimo v prekrasni dobi idealizma; v dokaz temu baš nas slovenski najnovejši boj klerikalizma z „liberalizmom“ in njega sadeži: katoliški shodi, verska era itd. kar vse niti ni drugega nego preostanek idealizma. (Pač le pri teh, kateri ne poznajo namer skritih in neskritih načelnikov in provročiteljev pojavljenja v takih oblikah. Op. ur.), baš kakor pri imovitem Ribničanu, ki ne ve, kam z mlekom, kedar mu ga preostaje vsake baže: medenu, kislju, sladku mlajku.

S tega stališča se nam ni bati našega najnovejšega narodnega nasprotnika, kajti on je idealist, naš brat, ki ravno tišo v svojem srci želi kakor mi, le v drugi podobi. Pač pa je treba biti nam pozornim, da se baš po tem prekipečem idealizmu (Tu ste prenejasni za naše čitatelje. Op. ur.) ne naseli v nas ona kužna bolezen, ki lazi k nam od „gnjilega moža“, ki želi ozdraviti v svežesti našega ideala svoje trhle ude.

Danes še je skupni vladar vsega Slovanstva nebeški idealizem, dal Bog, da mu ostanemo zvesti, kajti v njem je naša sreča, naša bodočnost, naša moč!

O m e g a:

Različne vesti.

† Ivan Nep. Legat, kanonik stolnega kapiteljna pri sv. Justu v Trstu itd., umrl je vled kratke ali mučne bolezni v četrtek dne 8. t. m. Pogreb vršil se je danes predpoludne. V prihodnji številki priobčimo obširnejši životopis tega vzornega duhovnika. Danes pa le dostavimo, da izgubo tega poštenjaka jednako obžalujejo meščani vseh stanov.

O deželnih zborih, kateri so se otvorili včeraj, bomo poročili prihodnjič.

Deželni zbor istrski imel je prvo sejo danes ob 1/2 uri pop. Predsednik Campitelli čital je svoj govor in obečal, še strožje postopati, kakor do zdaj. Brez dvoma so te besede veljale našim poslancem, proti katerim je bila že dosadanja strogost pretirana.

Na poziv, zaklicati cesarju „evviva“, odgovorila je manjšina, kakor obično, s „živio!“

A ko je deželni glavar predstavljal zboru vladnega zastopnika Ellushega, klicali so mu naši poslanci „pereat“, „ven z njim“, „sramota“, ter zato dobili ukor od predsednika, ki jim je zagrozil, da jim v prihodnje odvzame besedo! Kako? — ni povedal.

Vladin zastopnik je potem na kratko pozdravil zbor v italijanskem in hrvaškem jeziku. Vršile so se potem volitve (2 tajnika, 6 revizorjev in 7 članov finančnega odbora), pri katerih so naši poslanci oddajali bele listke. Sploh ni nobeden naših voljen, kakor ni bil v minolem zasedanju. Kdaj bode prihodnja seja, se ne ve. Deželnim poslancem razdelil se je proračun.

„Slovenec“ meni, da uniči slabe vtise o postopanju nekaternikov proti družbi sv. Cirila in Metoda s tem, da imenuje poleg drugih naš list „Edinost“ liberalen. V naš list pa se je poročalo samo to, kar so nam sporočili tisti, ki so bili sami na prvem slovenskem katoliškem shodu.

Kam pridemo? Zadnjič smo pod tem naslovom objavili vest, da je mestna delegacija odrekla mesečno plačo č. g. kapelanu v Rojanu pod pretvezo, da on ne ume „la lingua del paese“. Vest ta je v okolici sploh duhove jako razburila, kajti vsem se studi grdo počenjanje tržaških Lahonov proti našim duhovnikom. Dosedaj je duhovščina od magistrata bila le toliko zavisna, da je dobivala potom tega urada

svojo plačo, namesto tega, da bi jo dobivala neposredno iz c. kr. blagajne. Magistrat je bil samo mašina, ki je izpolnjeval željo vlade. A isti urad se je sedaj razkorajil ter hoče, da velja njegova nemerodajna beseda tudi tam, kjer nima nobene oblasti, namreč v cerkvi. Uže večkrat sta D'Angeli ali zvesti mu kompanjon Cambon povzdignila svoj židovski glas ter sredi mestaega sveta kazala na veliko „sramoto“, ki jo počenja slovenska duhovščina laškemu Trstu; izposlovala sta po ovinkih celo znano prepoved slovenskih pridig pri sv. Justu. A s tem sta bila še nezadovoljna, kajti apetit tem prefrigancem prišel je še-le, ko sta začela jesti — ko sta namreč videla uspehe svojih prvih naporov — jela sta dalje hujskati mestne pobaline na galeriji proti škofijstvu, ker se je to drznilo slovensko prepoved od prestolnice prenesti v cerkev starega svetega Antona. V tem svojem slovančrstvu napravil je mestni svet svoje korake, ali zama, kajti cerkev mora svojim vernikom biti povsem pravična ter ne sme se ozirati na neapametne in jednostranske želje tržaških židovskih liberalcev. Bilo je misliti, da bode ščuvanja in rovanja konec, ter da se je lahonski mob naveličal svojih nespametnih demonstracij. Temu pa ni tako. Z zadnjim svojim sklepom je storil velik korak naprej ter v nasprotju z državnim in cerkvenim zakonom odvzel je — ne da bi imel k temu oblasti — plačo duhovniku, nastavljenemu po tržaško-koperskem škofijstvu v celoma slovenskem kraju poleg Trsta. V Rojanu namreč prebiva ogromna večina Slovencev. V svej župniji bi težko nabrojil 10 odstotkov Lahov in Nemcev, a mestni anagrafični urad je vedel pri ljudskem štetju leta 1890. obrniti resnici lice ter naštel je v tem predmestju do 40 odstotkov Italijanov vsega prebivalstva ter do 30 odstotkov Nemcev. Naslanjajoč se menda na to krivično štetje, napravil je nepoklican mestni odbor zgoraj navedeni sklep ter odtegnil plačo duhovniku, ki dobro umeva slovenski, v rojanski fari edino navadni jezik. Za okoličane je ta sklep nemila zaušnica. S tem so se slovenskim okoličanom kršile pravice v cerkvi, kajti odvrča iz nje se sin slovenskega naroda kot jedini zmožen voditi ga v duševnih zadevah kot neznanica deželnega jezika; kršile so se okoličanom državne pravice, ki dajejo vsem narodom jednake pravice v jezikovnem pogledu; kršile so se tudi deželne pravice, ker je proglašeno italijanskega kot deželnega jezika samo usurpacija; kršile so se slednjič tudi še občinske pravice, kajti okoličan je zajedno tržaški občan ter skupno z meščani pomaga polniti nenasitljivo žrelo mestne blagajnice, čeprav za te svoje težke davke in doklade vdobiva zgolj mačevsko skrb in ugodnost. Z osirom na vse to, morali bi okoličani skupno protestovati proti krivičnemu postopanju mestne delegacije ter odločno zahtevati, da se počtevajo njih zajamčene pravice. Če tu ne bode pomagalo, dosežejo svoje pravice pa po drugih instancijah. Okoličanski denar, ki ga znašajo v mestno blagajno, je uprav tako dober kakor oni, kojega vplačajo meščani. Rudi cesar naj bi mestni magistrat tudi nastavljal v okolici one moči, katere ljudstvu prijajo. Lahonstvo se sicer širi po slovenskih krajih v okolici, vendar pa naval ni še tako silen, da bi poplaval že vso okolico. Še dolgo bode morala lahonška gospoda delati in uporabljati vse svoje moči, da doseže kaj. Temu se pa ni bati, kajti narodna zavest se v okolici širi in zmirom bolj okoličan spoznava potrebo svojega narodnega šolstva in uradnikov, koje bode morala občinska oblast volens nolenus vender le priskrbeti. Ako bode lahonška gospoda na magistratu tako napredovala v svojej zagrizenosti, pride čas, da postane neprebavljiva celo svojim somišljenikom. Nam je že itak zoperno tako postopanje mestne uprave! —

Učite se slovenski Kranjci od „Gottschewerja“! Slednji zidati hočejo sedaj

novu cerkev, in osnoval se je v to odbor, v katerem vidimo vse stanove, duhovnike in posvetne gospode, ki kličejo v svojem pozivu po vsem svetu: „Sorojaki, Kočevarji! Naj nam bode to patrijotično delo, katero mora vsak deželan in domorodec spremljati ne samo z najboljšimi voščili, temveč tudi pripomoči po možnosti svojih finančnih moči. Delajmo, Kočevarji z „združeno močjo“, da smo svetu svedok naše goreče domovinske ljubezni . . . ! Tako Kočevarji! in mi ostali Slovenci pa našo družbo sv. Cirila in Metoda, ki ima uže 150 podružnic in vzdržuje ali podpira osem šolskih zavodov in to dve šoli in 6 otroških vrtov — hočemo razrušiti in razdejati!! Kje vam je, dragi Šusteršič in Pavlica, vaša pamet, kje pamet onim, ki ste to mirno dušo poslušali in ne ugovarjali?

Und hoch und niedrig, arm und reich, an rang geschieden oder gleich, wir bauen all' zusammen!

Ali pa opomin italijanskega lista „Piccolo“, ki piše 26. avgusta t. l., kako se ima častiti spomin umrlih mož, in vskligne potem za „Lega nazionale“ . . . . . circolava in città una lista di sottoscrizioni per la „Lega“. E' il modo migliore, infatti, di onorare la memoria del caro e venerato patriota“. Tako Nemci tako Italijani in mi!!?

Donesek k prepiru 1/2 milijon obsegajočih Slovencev. Med Slovani preslavni ranjki Matija Majar piše leta 1873., toraj pred 20 leti v Slavjanu: „Neki mlad francozki spisovatelj spisal je spis, in založnik je dal natisniti 15.000 iztisov, kakor je to uže običaj pri tiskanju knjig francozskih, ker se toliko iztisov običajno raztrži, ako je knjiga količkaj veljavna. Knjiga je bila dobra, zanimiva in v dveh tednih se je razprodal ves prvi natis, in ješče se je jako popraševalo po knjigi — radostno je založnik napravil drugi natis, po založniškem običaji dvakrat toliko iztisov, kakor pri prvem natisu, to je 30.000 iztisov, in vse se je v kratkem času poprodalo . . .“ In kako pri slovenski knjigi v današnji razburjeni dobi? Če se sme primerjati malenkostno velikim, tu mali dodatek: 20. avgusta t. l. priobčil je podpisani v lepi knjižici igro „Kateri bo“ v veljavi 15 kr. za iztis — vsi slovenski čassopisi brez izjeme, tako po Štajerskem, Kranjskem, Koroškem in Primorji omenili so pohvalno to malo v 500 iztisih izšlo delce, in do danes prodal in sprejel je spisovatelj uže za jeden sam iztis 15 kr. in 2 kr. poštnine, čeravno mu je plačati 45 goldinarjev tiskarnici. Torej pri nas v 18 dnevih jeden oksemplar vsled vse pohvale in vse priporočbe.

Kaj je temu povod? Prvič slabo vredjeno knjigotrštvo pri Slovencih, o katerem se ni črhnilo besedice pri zboru v Ljubljani. Drugič nepotreben razkol med maloštevilnem narodom slovenskim; zdaj je vse razklano v dve stranki, in to zopet v deset do 20 podstrank, in nikomur se ne zdi potrebno seči po knjigi in časopisih. To ne tožim le jaz, temveč vsak, ki se peča s časopisjem, s knjigo in narodno izomiko. Le tako naprej, in kmalo postanemo vrl narod v zasmeh vsem sesedom. Bog pomagaj v boljše — a tako ne pojde dalje.

I. pl. K.

V Trstu, 8. septembra 1892.

Občinske volitve v Pomjanu. Na mali Šmaren dal je razglasiti naš komesar, da so volilne liste razpostavljene 4 tedne, in da ima v tem času vsakdo pravico se pritožiti (reklamirati). Naši usređitelji začeli so z agitacijo, ter se že a conto merijo ceste, pregledujejo cerkve, mostovi, šterne itd., zdaj bode obetan, da jih bode vsakdo sit, a po končani volitvi, bode pa vse zapalo in pri starem ostalo. Poštene kmeti že vedo, kaj veljajo taka obečanja in zato jim ne verujejo. Kmetiska poštena stranka mora v to delati, da pri teh volitvah zmagga, da bode v prihodnjič mogla sama voditi občinsko upravo, ter potrebne ceste, pote in drugo preskrbeti svoječasno, po

potrebi, kakor to delajo druge občinske uprave, katerim se je tudi zmiraj obečevalo a nič storilo. Zatoraj vsi pravi in pošteno v prosep občine pomjanske misleči možje složno pri volitvah odstranite tiste, ki le zmiraj obečujejo a nič ne izvršijo. Na delo tedaj! in zmaga bo gotova.

„L'Indipendente“ ne prizanaša niti svojim narodnim sobratom Rumuncem. V svojej številki od minolega četrtka spravil se je na rumenske vseučilišnike, kateri, kakor znano protestujejo proti surovemu ravnanju Ogrov napram rumenskemu narodu. Svojemu ugovoru priložili so tudi narodnostno karto Ogerske in Avstrije sploh, da dokažejo, kako mnogoštevilno so druge narodnosti pod ogersko krono nasproti pravim Ogrom, ki tu nemilo vladajo, preganjajo in zatirajo vse narode — ad majore Hungariae gloriam; apelujejo na druge zatirane narode ter simpatično omenjajo tudi Hrvatse, Slovake in Slovence, ki zdihujejo pod madžarskim jarmom. „Indipendente“ v svojem članku z veseljem pozdravlja protest Rumucev a žolto obsojaj njih simpatizovanje s slovanskimi narodi ter obsoja rečeno narodno-zemljepisno karto, ki je po njega menenju krivična, kajti določuje n. pr. v Istri Lahom jedno in Slovanom dve tretjini ozemlja. Na to pojasnjuje absurdnost te trditve rekoč, da biva v Istri kacin dvajset različnih narodov, ki so deloma importovani, deloma autoktoni. Seveda smatra importovanim narodom Slovane, koji nimajo nikdar niti zgodovine, niti omike, niti drugih znamenj. Čiše prištevava Rumuncem — italijanskega pokolenja; par Rumuncem okolu češkiškega jezera prištevava tudi Rumuncem, dočim rumunskega jezika več ne vedo. Kot venec svoje kolobocije pa postavlja aksijom, po katerem so slovanski narodi v Istri in na Primorskem obsojeni k narodni smrti — koja jim bodo prizadeli „olikani“ Italijani. — Ako bi ne bili nastali hladnejši dnevi, mielili bi, da je solnce „Indipendenteju“ zmešalo možgane.

Veselica „Delavskega pod. društva“. Kakor smo že v sredo poročali, odnesena je bila veselica tega društva zavolj neugodnega vremena. Ta veselica vrčila se bode jutri dne 11. t. m. v vrtu „Mondo nuovo“ po že objavljenem programu in isto ustopnino. Nadejati se je, da družabniki in slavno občinstvo v obilici te veselice obiščejo, ker je ta ena naših zadnjih letošnjih vrtnih zabav. — Veselica začne točno ob 6. uri zvečer.

Rojansko posojilno in konsumno društvo odpre prih. teden svojo prodajalnico in zalogo jestvin v ulici Belvedere št. 4. Mi že sedaj opozarjamo slovensko občinstvo na to prodajalnico in na rečeno društvo, ki se je iz skromnega začetka vedelo lepo razširiti in priljubiti občinstvu. Društveni udje, ki bodo kupovali blago v tej prodajalnici, bodo zajedno deležni odstopka čistega dobička na prodanem blagu. Ud rečenega društva je lahko vsakdo moškega ali ženskega spola. Uradne ure so ob sredah ob 6—7 zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure zjutraj.

Začetek šolskega leta. Prihodnji teden se zopet odpró vrata onih zavodov, kamor se naši otroci pošiljajo pridobivati za življenje koristnega znanja. Dne 13. do 16. t. m. bode vpisovanje po vseh ljudskih in srednjih šolah v mestu, dočim se šole v okolici začno stoprav začetkom prih. m. Osebito onim slovenskim starišem, kojih otroci niso še bili v nikakej šoli, priporočamo, naj iste pošljejo v one ljudske šole, kjer so vsaj pičico deležni poduka v svojem jeziku. Kdor more, naj vpiše svojo deca v slovensko šolo pri Sv. Jakobu, drugi naj bi se pa posluževali državnih ljudskih šol, ki so sicer (ironija!) nemške, a vendar se v njih slovenščina pripoznava vsaj kot jezik. V mestne ljudske šole naj nobena matine pošlje svojega deteta, kajti te šole so morilke duha. Tudi bi bilo želeto, da se okoličanski dijaki, ki so dovršili četrti razred

ljudske šole, pridneje vpisujejo v srednje šole. Kolikor je nam znano, je število okoličanskih učencev na srednjih šolah še vedno premajhno. Okolica živo potrebuje svoje inteligence, radi česar priporočamo slovenskim starišem v okolici, da pošiljajo svoje za učenje godne otroke dalje studirat v srednje šole. V Trstu je tudi c. kr. obrtniška šola. Učni jezik je na tej šoli laški, a obljubljen nam je bilo začetkom, da se uvede tudi slovenščina, ako se oglasi zadostno število slovenskih dijakov. Od nas je torej ponekako zaviano, da pridobimo poduka na tej šoli v svojem materinem jeziku. Šola ta je velike važnosti, a naši ljudje te važnosti nočejo še spoznati. Mi svetujemo slovenskim starišem, da vpisujejo svoje otroke moškega in ženskega spola v to šolo ter se zajedno potegnajo za slovenski poduk. Naj bi se temu napravil začetek; kdor želi pojasnil, kako in kaj, oglasi naj se pri nas.

Ogenj. V sredo dne 7. sept. od 7-8 ure zvečer je nastal v Ricmanjih velik požar pri Antonu Kuret hšt. 103 v poslopju siena in sirišča. V kratkem času je uničil divji element vso zalogo siena, a tudi streho. V veliki nevarnosti so bila vsa tik stoječa poslopja, osebito južno stoječa, kamor je mala burjica zaganjala mnogobrojne žarke. Da se vname zdalej stoječe pohištvo, zgorelo bi bilo gotovo prelepo svetišče svetega Jožefa in v tem slučaju nad polovico 183 hiš broječe vasi. Sreča res, da ni bilo močne sape in da je ogenj nastal ravno v času, ko so bili vsi Ricmanjci domu prišli s svojih del. Drugače bi bil požar lahko vsa pohištva vpepelil. Hvala Ricmanjskim zidarjem in dninarjem, kmetom, ženstvu, četudi trudni brez gasilnega orodja, komaj domu prišedši, so delali neumorno z nevarnostjo svojega življenja, da omejijo nevarni ogenj! Hvala se izteka tudi orožnikom postaje „Boschetto-Farneto“ in tudi gasilnemu društvu v Trstu, koji so prihitali o 11. uri zvečer v pomoč, če tudi je velika nevarnost že odstranjena bila. Vsem Ricmanjskim prebivalcem se toplo preporoča, naj vredijo svoje obiline vrele tako, da o takih nevarnih prilikah ne primanjkuje vode.

Javna tombola. Gasilno društvo v Zagorji na Pivki priredi dne 11. t. m. t. j. v nedeljo ob 4. uri pop. na korist svoje blagajne veliko javno tombolo, z mnogovrstnimi in zanimivimi dobitki. Tako je za tombolo namenjena lepa telica, za terno krašk koštrun, zabojček refoška itd. (Vis. c. k. fin. minist. dovolilo je z odlokom št. 32757 imenovano tombolo, h kateri bi bilo želeto mnogobrojnega obiska v interesu pospeševanja mladega društva).

Zanimanje za to je občno, in so razni notranjski pevci obljubili svoje sodelovanje. Razun tega bo skrbela dobra godba za dovoljno zabavo in lep ples, ki ga bo aranžiralo priljubljeno naše društvo. Nar. čitalnice, bralna društva in gasilna društva vabijo se s tem k mnogobrojni udeležbi.

ODBOR.

C. kr. namestništvo v Trstu naznanja, da je bolgarska vlada že delj časa izdala naredbo, da dovolijo mejne oblasti v Bolgarijo potujočim tujcem vstop v Bolgarijo le tedaj, ako pokažejo veljavne potne liste. —

V lastni koristi potujočih je torej, da si priskrbijo za slučaj potovanja v Bolgarijo redne potne liste.

Štipendiji. Razpisanih je šest štipendijev letnih 105 gld. za učence srednjih šol v Trstu. Pravico prositi imajo učenci prvih šest razredov obeh gimnazij v Trstu. Prošnje naj se oddajajo c. kr. namestništvu.

Velike orožne vaje. ki so se imele vršiti v tekočem mesecu, so na povelje presv. cesarja ustavljene.

Vojaška kontrola se bode vrčila dne 1., 2. in 3. oktobra za vojake, ki so služili pri c. kr. mornarici. Dne 4. in 5. za vojake, ki so služili pri c. kr. pehoti (infanteriji); dne 6. oktobra pa za druge vo-

jake. Naknadna kontrola bode pa 10—13. oktobra.

Stari srebrni denar. Vsled uvedanja nove novne vrednosti izdalo je finančno ministerstvo dne 8. avgusta posebno naredbo, s koja se nalaga c. kr. blagajnam, da smejo sprejemati stari srebrni denar le do konca leta 1892. Mej ta denar spadajo: stari tolarji po 2 gld. 10 kr.; stari goldinarji po 1 gld. in 5 kr.; dvajsetice starega kova po 34 kr.; stare desetice po 17 kr.; stare petice po 8 kr.; stari groši po 5 kr.; križarski tolarji po 2 gld. 30 kr.; polkriževci po 1 gld. 12 kr.; četrtkriževci po 55 kr. Ta naredba velja tudi za stare šestice, koje vprejemajo c. k. blagajne do konca leta po 8 kr. V leti 1893. se ne bode več menjaval stari srebrni denar, niti ga bodo sprejemale c. kr. livarnice za navadno srebrno vrednost. Ti stari denarji izgube torej svojo vrednost s koncem tega leta.

Kolera v velikanskej meri kosi svoje žrtve na Nemškem. V Hamburgu imajo do 700 slučajev na dan in do 400 mrličev. Strah je velikanski, imovitejši mestjani so pobegnili iz mesta na deželo. Povsod se vidi le revščina in stok in jok. Več slučajev kolere je bilo tudi v Altoni, Hannoveru, Magdemburgu, Clevu itd. Tudi v Parizu in okolici se je kolera že pokazala, in imeli so že več slučajev smrti po tej groznej bolezni. V Trstu je zdravstveno stanje primerno dobro in upati je, da ta grozna bolezen ne obišče našega mesta, tem menj. ker so nastali sedaj dnevi hladnejši ter se ni več bati neznosne vročine, ki je ognjišče vsem nalezljivim boleznim.

Koliko se dobi zlata na leto po vsem svetu? Zdjaj, ko dobimo novi denar na podlagi zlate vrednote, ne bode od več zvedeti, koliko se zlata na svetu izkoplje. — Leta 1888. se je nakopalo 159.490 kg. zlata; l. 1885 pa celo 180.000—163.000 kg. Leta 1888 so pridobile te kovine največ severne združene države v Ameriki: do 49.917 kg. Australija 41.119 kg., Rusija 32.000 kg., Kina 13.542 kg. Manjše svote dala je Afrika 6771 kg., Čili 2395 kg., Kolumbija 2257 kg., Kanada 2061 kg.; vse v južni Ameriki. — Nemčija ga pridobiva 1877 kg., Avstrija 1810 kg., Meksiko in Venezuela 1465 in 1424 kg., Japan 564 kg., Centrala Amerika 226 kg., Brazilija 331 kg., Bolivija 100 kg., Englezka 220 kg., Italija 160 kg., Argentina 47 kg., Švedsko 76 kg., Turčija pa le bornih 10 kg. — Srebra se pa je dobilo 3.427.265 kg. Kaka razlika!

Toča je uničila skoro vso preostalo letino v krávoti Liburniji, namreč v Opatiji, na Voloskem in jugovztočnem delu Kastavščine.

Znamenje časa. Pri c. kr. deželni sodniji v Trstu so napravili mrežo, da se samomorilski kandidati vanjo vlove, ker v kratkem, skočila sta uže dva s stopnjico IV. nadstropja ter se ubila.

Samomor. Mlada, lepa in čedno oblečena gospodičina Mns. M. Bagnall sprehajala se je v torek po molu sv. Karla ter se nenadoma vrgla v morje. Dva mornarja sta jo koj izlekla iz vode in jej priskrbela prvo pomoč. Prenesli so nesrečnico nezavestno v bolnico, kjer je isto noč umrla. Nesrečnica je imela že-le 20 let, ter je bila v službi pri nekej gospej v Trstu. Bila je Angličanka ter zapustila svoj dom radi vednega suvanja in slabega ravnanja svoje mačehe.

Znorela je nenadoma 64 letna perica J. Primožič v Kadinu; odvedli so jo v norišnico.

Bratje Sokoli!
Vsa jugoslovanska Sokolska društva sklenila so premeniti deloma društveno opravilo ter so to premenili tudi že izvedla. Da ne tušimo discipline javljamo vam, da mora vsakdo najdlje do 1. novembra t. l. dati premeniti vrvice na surki in gumbe na košulji. Informacije o tem dobiva se pri odboru in pa pri bratu Franu Inamo, kateri edini v Trstu dela sokolske obleke po novem propisu ter izvršuje tudi omenjene preuredbe. —

Novo društvene opravilo smeje se delati samo iz popisanega blaga, zato opozarjamo brate Sokole naj se glede pojasnili v tem obziru obrnejo na brata Inamo, Corso št. 8, ali pa do odbora.]

Na zdravje! Odbor.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v hiše Casia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sifone.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipanš) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehnične Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštno tiskavice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočvarja, Via Barriera v c o h i a št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, nico, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debele v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Ivan Umek, čevljarjski mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debele, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza del ... ma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalno tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprežno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, svoja (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanjše 25 litrov. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Cene so neverjetno nizke, postrežba je vestna in nagla. Cl.

Anton Godnig, via Nuova nasproti lekarni Zanetti-a priporoča svojo veliko zalogo kave, olja, riža, sladkorja in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, postrežba je vestna in nagla. 15—24

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporoča svoja izborna isterska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljeno; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica. f 2-25

Jakob Janeš tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporoča se slavnemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, in izdeluje tudi solske torbice. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako nizki ceni.

Petroleum po 12 kr. liter se dobiva v prodajnici Artura Fazzini, Via Stadion št. 22. — Telefon 519. 19-20

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, sladčice itd. 33-48

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via Ghega toči izvrstna isterska in furianska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furiansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunan in sicer loko stacion Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila Covacloh. 5-34

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih vavstrijskih tovarn. Cene nizke. 49-82

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“ Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolnoma. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnemu naklonjenosti slavnega občinstva. P. Favero. 104-1

Spomladansko zdravljenje najboljšje je s čajem iz tavžentrož (milefiori). kri čističe in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne blezni itd. — Zavitki z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravila. Dobiva se v odkovani lekarni 65-100 **PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.** Poštne pošiljke izvršajo se neutogoma.

DROGERIJA na debelo in drobno **G. B. ANGELI** TRST 19-12 **Corso, Piazza della Legna št., 1.** **Odkovana tovarna čopičev.** Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelok. Lak za kožije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode. **MINERALNE VODE** iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo koncesijonovana črta, od e. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-29

„Red Star Linie“ na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u Speditionsbureau für die k. u. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Hišo z zemljiščem

v dobrem stanju, pripravno za gostilno, trgovino itd., blizo mesta, kupim takoj.

Andrej Hreščak Lokve — Hrvatska. 4-4

Kôtranove sladčice katere izdeluje lekarničar **PRENDINI v Trstu** Telefon št. 334. 49-52 Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva. Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enoj plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugej besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Krojaški mojster FRAN INAMO

naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.

Zagotovljajoč ceno in točno postrežbo se priporoča najiskreneje sl. občinstvu.

Drogerija Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519. Velika izber mineralnih vod, zmlatih oljnatih barv najfinerih vrst; rdeče, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinerje po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitoga krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga miredlij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 19-50

Moja zaloga strojev nahaja se v TRSTU, ulica Zonta šte. 5, pod tvrdo

Živic in družb. (Schivitz & Comp.)

V zalogo prihajajo pogostoma dozdnevni kupci, koji si stroje ogledujejo, pa kadar jih so dobro ogledali in ceno izvedeli, izražajo svojo nevoljo, češ, da so si stroje drugod slabo kupili, ker moji so bolji in cenejši. Kupujejo mačko v žaklji, ker ne poznajo blaga, kojega kupijo, ne agenta, po kojim, in ne fabrikanta pri katerem naročujejo. Pride blago slabo ali dobro, morajo je držati, in sreča, če se ne pridejo ob plačano aru. Prosim go-pode posestnike, naj pridejo v mojo zalogo poprej, ko stroje kupijo kje drugje; zmenili se bomo, ker moja skrb je, vsem dobro postreči; živim v deželi in od deželanov, zato pa niso v nevarnosti, biti opeharjeni. Prosim narodnjake, naj se držijo načela „svoji k svojim“! in da ne bi podpirali ljudi, kateri morda nas zaničujejo in nam škodujejo.

Priporočam mlatilnice in čistilnice za žito, pumpe za vsako rabo cevi, in vsake vrsti drugih strojev in kar k temu spada. Moje škropilnice proti peronospori so se skazale najizvrstnejše. Izdelujem vodovode, tovarne i. t. d.

V. Mat. Živic, inženir. -14

„L' ALLIANZ“

družba za zavarovanje življenja in dohodkov, prevzemlje razum navadnih zavarovanj na človeško življenje vseh kombinacij, tudi novo, po njej ustanovljeno jedino v Avstro-Ogerski monarhiji: **zavarovanje za delavce proti mesečni ali tedenski premiji** na katero obrača vso svojo pozornost in kojega uspehi v tej stroki zavarovanja so si pridobili priznanje vseh delavskih krogov in obrtnikov, ker odgovarja vsestranske potrebi. Od ustanovljenja „L' Allianz“-e (julij 1890) do 31. marca t. l. sprejelo se je **62.255** ponudeb zavarovanja za skupen znesek gld. **11.156.188.00** za slučaj smrti ali do življenja stanovite dōbe; izplačalo pa se je v istem času brez zadržka gld. **42.428.60** za **207** slučajev smrti. Ljudski program „L' Allianz“-e in časten napredek njen zasluzi vso pozornost delalskih krogov v večšem oziru kakor doslej z oziru na korist, kojoj jim družba ponuja in na živo zanimanje vseh za obstanek svojih družin mislečih oseb. „L' Allianz“-a je zastopana v vseh g'avnejših mestih monarhije po agencijah in uplačilnih uradih. — Prospekte pošilja zastoj in informacije daje na zahtevo vsakemu. 9-10

Glavni zastop za Trst, Primorsko, Istro in Dalmacijo:
A. Hirschfeld, Trst (Tergesteo).

Častni diplom 1891. Zlata kolajna Temesvar.

KWIZDE

restitucijski fluid

Pralna voda za konje — Cena jedne steklenice 1 gld. 40 kr. a. v.

Porablja se že 30 po dvornih hlevih in večjih hlevih vojaštva in civila vojačenje pred velikimi napori in zopetno krepčanje po naporih, ko se noge in pahnejo ali kite otrpnejo itd. usposobi konja za velika dela v vežbanju.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrečno **Kwizde restitucijski fluid** Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA **FRAN IV. KWIZDA** c. in k. avstr. in kralj. rum. dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaju.

Ponavljajni tečaj za dečke, kateri žele naučiti se slovenski in nemški jezik pa tudi druge predmete za vstop v gimnazijo ali realko. — Odpre se meseca septembra v Barriera št. 25. I. nadstr. Podučeval bode **M. Kamušič**, učitelj i voditelj slov. šole v Trstu. 4-5

Advokat dr. Pretner ima sedaj svojo pisarno v Via Valdirivo št. 12, II. nadstropje. 8-8

Mlekarija „St. Peter“ se je preložila na vogel ulic Campanile in S. Spiridione pred pravoslavno crkvijo. 8-8

Vsi stroji za kmetijstvo

vinarstvo in moštarstvo mlatilnice, čistilne mline za žito, izbiralnice, rezalnice za krmo, mline za sadje, tlačilnice za sadje, tlačilnice za grozdje in vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja najceneje

IG. HELLER, DUNAJ 2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zabvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastoj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni. 1-20 **Cene so se znova znižale!!!** 13-20

Velika 50 novčena loterija.

Glavni dobitok 4 **75.000 goldinarjev**

Srečke po 50 kr. priporoča: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.

Žrebanje že 15. oktobra.